

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
KOMISIJA ZA VARSTVO GORSKE NARAVE
VSPOSABLJANJE ZA: VARUH GORSKE NARAVE

LETO 2012

SEMINARSKA NALOGA

DRUŽINAM PRIJAZNA KOČA NA PLANINI RAZOR

MENTOR: Marjeta Keršič Svetel
AVTOR: Blažič Megi
PLANINSKO DRUŠTVO TOLMIN

KAZALO

1. UVOD	3
2. KRATKA ZGODOVINA KOČE NA PLANINI RAZOR.....	4
3. PREDSTAVITEV PLANINSKEGA DRUŠTVA TOLMIN.....	4
4. ZNAK DRUŽINAM PRIJAZNA KOČA.....	13
1. Pripravljenost osebja, da sprejme najmlajše goste z vso pozornostjo in razumevanjem za njihove specifične potrebe.....	13
2. Takšna lega koče, da omogoča družinam sorazmerno lahek dostop	15
3. Okolica koče je primerna za nemoteno aktivnost otrok in družine.....	16
4. Posebnosti v okolici koče, ki so zanimive tudi za otroke	18
5. OBISK OCENJEVALNE KOMISIJE ZA DODELITEV ZNAKA DERUŽINAM PRIJAZNA KOČA	22
6. ZAKLJUČEK.....	23
VIRI IN LITERATURA	24
PRILOGE	24

1. UVOD

Današnja slovenska družina živi hitro in precej razgibano življenje. Med tednom se običajno vsem nekam mudi. Radi bi postorili vse in še več v času, ki ga imamo. Čas se za nekatere umiri le ob koncu tedna, praznikih in med počitnicami. Čas lahko preživimo aktivno tudi z izletom v gorski svet. Urice tam minejo v zanimivi, radodarni in pestri naravi. Hoja v gore, nižje ali višje je kot nalašč za družine, ki težko zdržijo doma. Prilagoditi se je potrebno le vremenskim razmeram in svojim zmožnostim.

Kočo na planini Razor vsako leto obišče veliko družin in posameznih gorskih navdušencev. Planina je lepa iztočnica za osvojitve različnih vrhov, ponuja pestro in raznoliko favno in floro ter bogat živalski svet.

Je lahko dostopna. Nanjo vodijo markirane poti iz različnih smeri, vse pa so lahke in nezahtevne.

Ravno zaradi lege planine in njenih pozitivnih lastnosti smo se v PD Tolmin odločili, da se prijavimo na razpis Družinam prijazna koča, ki ga je letošnje leto razpisala Planinska Zveza Slovenije. Menimo, da koča ustreza kriterijem, ki so merilo za dodelitev certifikata. Poleg tega želimo s svojo prisotnostjo pomagati pri iskanju sozvočja med varovanjem gorskega sveta in hkrati dopuščanjem doživljanja narave v njem. Eden izmed začetnih korakov v prid tega cilja je ozaveščanje in poglobljanje znanja o naravi. Še posebej je to pomembno pri otrocih in mladostnikih.

Kako se bo naša prisotnost kazala v posameznih kriterijih razpisa bom natančneje opisala v poglavjih, ki si sledijo skozi nalogo.

Seminarska naloga je sestavljena iz štirih delov. V prvem delu opisujem planino Razor, v drugem delu njeno kratko zgodovino. V tretjem predstavim delovanje Planinskega društva Tolmin in sekcije društva, v četrtem, najobsežnejšem delu opisujem razpis in svoje predloge. Peti del je namenjen predstavitvi komisije za dodelitev znaka družinam prijazna koča, v šestem, zadnjem delu pa podajam svoje razloge, zakaj menim, da bi naša planinska koča bila lahko ena izmed koč z omenjenim znakom.

2. KRATKA ZGODOVINA KOČE NA PLANINI RAZOR

Prva koča na planini Razor je bila preurejena iz nekdanje italijanske vojaške postojanke leta 1948. Skromna koča je kmalu postala pretesna. Leta 1957 je bil zgrajen velik prizidek in nadzidava stare koče. Slovesna otvoritev rekonstrukcije koče je bila leta 1961. Leta 1976 je kočo poškodoval potres. Ponovno je bila obnovljena in povečana v letu 1984.

Slika 1: Vojaški objekt
Na planini Razor pred
Obnovo

Slika 2: Prva
koča 1978

Slika 3: Sanacija
koče 1957

Slika 4: Današnja podoba
koče

Vir: PD Tolmin

3. PREDSTAVITEV PLANINSKEGA DRUŠTVA TOLMIN

Planinsko društvo Tolmin je bilo ustanovljeno leta 1896 kot Soška podružnica Slovenskega planinskega društva s sedežem v Tolminu. Že ustanovitelji so si za cilj določili »zaznamovanje najzanimivejših potov, opozarjanje turističnih krogov za naravne krasote Soške doline s primernimi spisi in članki po listih in zlasti v društvenem Vestniku, predpriprave za gradnjo koče na Krnu, ...«. Te tradicionalne aktivnosti, ki so bile vseskozi rdeča nit društvenega prizadevanja, se danes širijo z novimi, času primernimi.

Danes društvo dosega svoj namen tako, da:

- Goji planinsko prostovoljno dejavnost,
- posreduje naravne lepote, zanimivosti planin in gora ter življenja v gorah tako svojim članom kot ostalim planincem,
- organizira izlete, pohode, vzpone, srečanja in druge oblike dejavnosti,

- na planinskih šolah in taborih za mlade planince in odrasle člane vzgaja in seznanja članstvo z oblikami planinske in gorniške dejavnosti,
- skrbi za vzgojo in izobraževanje planinskih kadrov (planinskih vodnikov in mentorjev planinske vzgoje, alpinističnih inštruktorjev, markacistov, varstvenikov narave, oskrbnikov in drugih strokovnih kadrov) tako, da jih pošilja na tečaje, tabore in druge oblike izobraževanja, ki jih prireja društvo, Planinska zveza Slovenije in drugi,
- upravlja in vzdržuje kočo na planini Razor,
- skrbi za varnost planincev v gorah z vzdrževanjem in nadelavo planinskih poti,
- stalno izdaja društveno glasilo Krpelj, občasno pa tudi druge publikacije.

Delo v društvu poteka v naslednjih odsekih:

- Izlete pripravljajo in organizirajo vodniki PZS organizirani v VODNIŠKEM ODSEKU.

Slika 5: Vzpon na Triglav

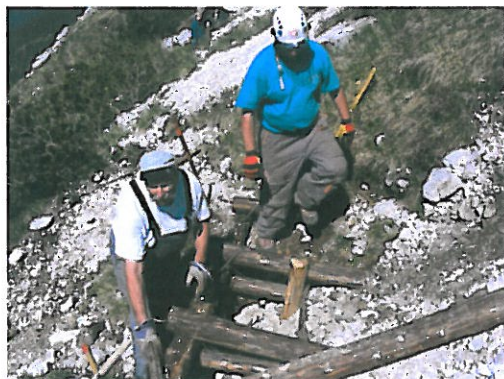

Vir: PD Tolmin

- Označevanje, nadelava novih in vzdrževanje obstoječih planinskih poti je dejavnost, ki je organizirana v MARKACIJSKEM ODSEKU. Vzdrževanje planinskih poti je zahtevno delo in zajema vodenje seznama poti, obnovo markacij, čiščenje poti, postavljanje in obnovo smernih tabel, popravilo jeklenic in klinov. Poleg običajnih naravnih poškodb poti grenijo tolminskim

markacistom življenje tudi potresi in različni podori, ki zahtevajo večje akcije, da se dostope do gora ponovno usposobi za varen obisk. Delo markacistov je eno najbolj osnovnih opravil organiziranega planinstva pri nas, od njegovih prvih začetkov.

Slika 6 in 7: Utrinki iz delovnih akcij

Vir: PD Tolmin

- Mladi planinci, naraščajniki so porok za kontinuirano delo in življenje društva. MLADINSKI ODSEK deluje znotraj društva že več kot petdeset let. Glavni nalogi sta vzgoja mladih v ljubezni do gora in narave nasploh ter vodenje mladine v gore.

Temu namenu je posvečenih več različnih aktivnosti: planinski izleti, tabori in šola osnovnih planinskih veščin, tekmovanja, tradicionalna srečanja mladih planincev občine Tolmin, pa tudi srečanja z vrstniki od drugod.

Slika 8 in 9: Utrinek iz planinskega tabora 2012

Vir: PD Tolmin

- SOŠKI ALPINISTIČNI ODSEK, ki združuje alpiniste tolminske in kobariške občine, uspešno skrbi za vzgojo mladih alpinistov z organiziranjem alpinističnih šol. Odsek je uspešen tudi v vrhunskem alpinizmu in odpravarstvu. Iz alpinistov se je razvil tudi ŠPORTNO PLEZALNI ODSEK. Leta 2005 je začel Učni center gornišstva z umetno plezalno steno. Ta povezuje ljubitelje gora in v njem se izvajajo stalne aktivnosti za vzgojo, usposabljanje in druženje mladih gornikov. Usposabljanje je usmerjeno tako v varovanje naravnega okolja kot pridobivanje praktičnih gorniških znanj.

Slika 10: Zimski vzponi

Vir: PD Tolmin

- V JAMARSKI SEKCIJI (JSPDT) Jamarstvo ni adrenalinski šport, pač pa je raziskovalna dejavnost. Res pa je, da se tovrstnih raziskav ne da opraviti izza pisalne mize ali v laboratoriju. Odkrivanje podzemnega sveta je specifična dejavnost. Zanja so poleg dobrega poznavanja različnih vej naravoslovja potrebne telesne zmogljivosti, obvladovanje vrvne in alpinistične tehnike in še kaj. Osnovni namen jamarstva pa je že od vsega začetka odkrivanje, raziskovanje, dokumentiranje in varovanje jam. Vsaka raziskovalna akcija v podzemlju je skrbno zabeležena, obenem z meritvami, skicami, fotografijami in opažanji. V lanskem letu so del svojih svetovno odmevnih raziskav predstavili v Zapiskih iz Male Boke, enem svojih največjih projektov. V letošnji sezoni so želeli izpolnitev novega cilja – povezavo sistema jam na Migovcu. Njihov trud je bil poplača, cilj dosežen in od letošnjega 13. avgusta je Migovec najdaljša jama v Sloveniji.

Lani so člani jamarske sekcije PD Tolmina praznovali svojo 40. letnico delovanja. Redno skrbijo za izobraževanje mladih jamarjev in tako nadaljujejo svojo bogato tradicijo. Včlanjeni so v Jamarsko zvezo Slovenije.

Slika 11 in 12: Migovec

Vir: PD Tolmin

- GOSPODARSKI ODSEK gospodari z materialnimi viri in premoženjem planinskega društva. Skrbi za nemoteno obratovanje, vzdrževanje in obnovo planinske postojanke v društveni lasti. V stalni in kvalitetni oskrbi planinske koče se zrcali vsa odgovornost gospodarskega odseka.

Slika 13: Delovna akcija

Vir: PD Tolmin

Slika 14: Koča na planini Razor

Vir: PD Tolmin

Slika 15: Govedo na paši

Vir: Lasten arhiv

- Odsek VARSTVA NARAVE za enkrat še ni samostojna sekcija. Delo varuhov varstva narave se prepleta v vseh sekcijah planinskega društva skozi podajanje informacij o naravovarstveni vsebini, pomoči na akcijah, izobraževanjih na taborih, organizaciji izletov, itd.

Poleg pomoči drugim sekcijam deluje odsek tudi samostojno, organizira naravovarstvene akcije, popularizira, informira in skrbi za naravovarstveno gradivo s katerim oskrbuje koč na planini Razor.

Slika 16 : Obisk direktorja TNP g. Martina Šolarja

Vir: Lasten arhiv

Slika 17: Akcija očistimo slovenijo 2012 v sodelovanju z jamarsko sekcijo PD Tolmin

Vir: Lasten arhiv

- Člani GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE SLOVENIJE postaje TOLMIN so usposobljeni za hitro in strokovno pomoč ponesrečenim planincem in drugim obiskovalcem gorskega sveta. Vse pogosteje pa se dogaja, da gorski reševalci ne pomagajo samo v klasičnih gorskih nesrečah. Obseg njihovega dela se vse bolj širi še na druga področja delovanja. Kot dobro organizirano in usposobljeno moštvo so nepogrešljivi tudi pri raznih drugih nesrečah, povezanih s prometom, adrenalinskimi športnimi dejavnostmi (letalstvo, kajakaštvo, padalstvo) ipd. Postaja GRS sodeluje z Republiško upravo za zaščito in reševanje, Občinskim štabom za civilno zaščito v Tolminu ter območnimi enotami policije.

Slika 18 in 19: Reševalna akcija GRS

Vir: PD Tolmin

Poleg vsega naštetega društvo skrbi za stike z mediji, preko katerih obvešča člane in širšo družbeno skupnost o svoji dejavnosti. Sem sodi tudi predstavljanje društvene dejavnosti v medmrežju. Planinsko postojanko oskrbuje z razglednicami in drugim propagandnim gradivom gorniške vsebine. V zimski sezoni organizira predavanja s planinskega, alpinističnega, popotniškega in naravovarstvenega področja. Planinsko društvo namenja precej pozornosti tudi izobraževanju. Različni profili društvenih delavcev se udeležujejo raznovrstnih izobraževanj znotraj Planinske zveze Slovenije za pridobitev nazivov: planinski vodnik A, B, C, D kategorije (glede na stopnjo težavnosti), mentor planinske vzgoje, markacist, varuh gorske narave, itd.

PD Tolmin šteje 21 odbornikov, ki se sestajajo na rednih sejah in obravnavajo problematiko delovanja društva. Društvo je povezano v Meddruštveni odbor planinskih društev Posočja in ima redne stike z večino planinskih društev na Primorskem in slovenskimi planinskimi društvi onstran državne meje.

4. ZNAK DRUŽINAM PRIJAZNA KOČA

PD Tolmin se je ob objavi poziva PZS odločilo za oddajo pisnega predloga Znak Družinam prijazna koč. PD ima svojo koč na sončni planini Razor. Koča je prostorna in urejena tako, da se v njej planinci in osebje dobro počutijo. V spodnjem besedilu vam podajamo razloge za prijavo na razpis. DODAJ OPIS KOČE.

Svoje razmišljanje o tem zakaj naj bi koč na planini Razor pridobila znak družinam prijazna koč, predstavljam v naslednjih točkah:

1. Pripravljenost osebja, da sprejme najmlajše goste z vso pozornostjo in razumevanjem za njihove specifične potrebe

Koč že vse od njenega nastanka in slovesne otvoritve leta 1961 obiskujejo družine z mladimi planinci. V njej je potekala že vrsta taborov, različnih izobraževalnih programov namenjenih otrokom različnih starostnih skupin in delavnic različnih vsebin. Osebje koč se trudi, da se v času bivanja v koči otroci počutijo dobrodošli, da bi s svojim delom in znanjem poskrbel za varno in kakovostno uvajanje najmlajših v planinski svet. Oskrbnica in kuharica koč se trudita, da otroke, udeležene na planinskem taboru podučita o sami organiziranosti dela v koči, dovolita jim krajši vstop v kuhinjo in pomoč pri manjših nezahtevnih gospodinjskih opravilih in nošenju drvi.

Notranjost koč je opremljena tako, da se otroci lahko prosto gibljejo po velikem jedilnem prostoru, se zabavajo z različnimi družabnimi igrami in si preberejo in prelistajo različne naravovarstvene zgibanke in revije. V kolikor družina izrazi željo po mirnejšem prostoru je v koči na razpolago ločen dnevni prostor.

Za najmlajše planince bomo v koči priskrbeli otroške stolčke in manjšo mizico, kjer se bodo počutili varneje. Za že sedeče otroke, mlajše od dveh let bo v koči na razpolago tudi trip-trap stol.

Na jedilniku je hrana, primerna vsem starostnim skupinam otrok. Vedno se v koči postreže tudi z vegetarijansko hrano in manj začinjeno hrano. V kolikor družine za najmlajše otroke prinesejo hrano s seboj, je omogočeno gretje le te. PD razmišlja tudi o tem, da bi otroške porcije ponujali po nižjih cenah in tudi ena od pijač bi za otroke bila cenejša.

Jedilnikom v kočah bomo dodali poreklo, ker menimo, da je to dodatna privlačnost za nekatere, ki k nam prihajajo iz večjega mesta in si radi privoščijo domače jedi. V koči postrežemo z domačo marmelado, domačim kislim mlekom, domačo skuto, jajci, kruhom in slanino in še bi lahko naštevali.

Sobe v koči so različno velike. Posteljice za najmlajše so opremljene z zaščitno ograjo, ki jih varuje pred padcem in blizu sanitarij. Večje skupine in starejši otroci se razveselijo sob s kupnimi ležišči. V njih se počutijo prijetno in sproščeno. Nekatere izmed njih imajo balkon, kjer je čudovit pogled na Tolmin in okolico. Osebe kočje nudi skupinam in taborom prevoz prtljage do svojih prevoznih sredstev v kolikor izrazijo željo.

Ena izmed sob je vedno na razpolago za previjanje otrok in primerno ogrevana. Vodo za umivanje in previjanje otrok osebe ogreje na željo staršev. Koča tušev nima, se pa vedno nudi umivalne prostore, namenjene osebu v primerih, ko družine to željo. Glede na to, da so umivalniki visoki bomo za otroke potrebovali pomagala, kot so n.pr. stolčki.

Prijaznost do družin se kaže na koči tudi v popustih pri prenočevanju in oskrbi.

Slika 20, 21, 22: Pridne roke in srce kočje

Vir: Lasten arhiv

2. Takšna lega koč, da omogoča družinam sorazmerno lahek dostop

Koča na planini Razor je dostopna z večjih strani. Ker planina leži na območju Triglavskega Narodnega parka je zato pot do koč prevozna le za oskrbnike, pastirje in mlekarje, ter v dogovoru z nadzornikom parka. Z avtomobilom se lahko pripeljemo na planino Kal ali pa vas Tolminske ravne, odvisno od tega, katero pot si izberemo. V vsakem primeru je do koč slabe dve uri hoda, pot pa nas vodi preko svetlega bukovega gozda, travnikov in planine, kjer se v poletnih mesecih pase živina. Pot je lahka in markirana, nevarnosti zdrs ni.

Ker se po delu poti lahko vozijo tudi gorska kolesa bomo varuhi gorske narave poskrbeli, da namestimo ob poti opozorilne table. Namenjene bodo tako planincem, kot tudi kolesarjem. V kolikor se bomo uspeli dogovoriti z gozdarji in nadzorniki TNP-ja, bomo pot primerno označili, glede na to, kaj nas na njej čaka. Bukov gozd, gozdarske oznake na drevju, živalske sledi, skrite dupline živali, raznovrstne rastline, vse to so čudovita doživetja, polna čutnih vtisov in drobnih presenečenj, ki bi jih na poti ne smeli zamuditi in prezreti.

Slika 23: Pot na planino Razor

Vir: Lasten arhiv

3. Okolica koč je primerna za nemoteno aktivnost otrok in družine

Vsakdo, ki se odloči za aktivno preživljanje prostega časa in se poda na planino Razor mu tam zagotovo ne bo dolgčas. Planino obdajajo bližnji vrhovi, ki so primerni za vse starostne skupine, tudi otroke. Mladi planinci se na taborih lahko sprehodijo tudi po krajši krožni poti. Predvsem je zanje zanimiva okolica koč, saj planina obsega dovršen del travnikov, kjer lahko opazujejo različne rastlinske in živalske vrste. Na planini so prisotne ptice, gorski metulji, hrošči, pupki in gorski močeradi. Družine poleg naštetega lahko opazijo tudi adrenalinske športnike, ki uživajo v lepotah naših gora.

Gorski svet lahko doživljamo na različne načine. Tako kot ste zapisali v svojem besedilu projekta » Z OTROKI V HRIBE« je gorski svet kulisa za našo fantazijo. Vsako ruševje nam lahko predstavlja skrivališče, vsaka jama naš dom, cvetoči travnik je naša dišeča oddeja in na vse to se bomo trudili opozarjati v koči.

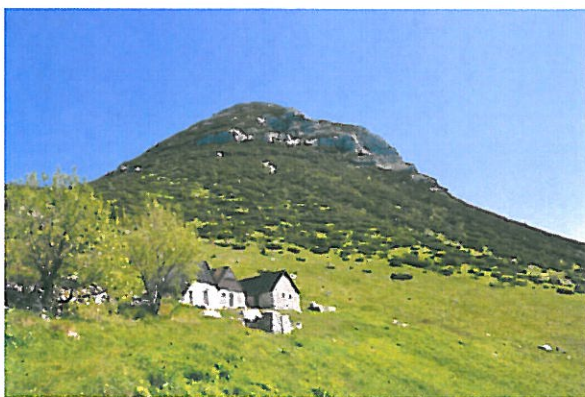
Menimo, da bodo družine z majhnimi otroci v lepem sončnem vremenu raje posedale pred koč kot v njej in si v njeni okolici krajšale čas.

Za koč si otroci lahko ogledajo pred tremi leti posajena mlada bukova drevesa, označena z lesenimi tablicami. Sadili so jih mladi planinci planinske šole skupaj z varuhi, gozdarji in nadzornikom TNP-ja. V koči bomo pripravili gradivo o bukovem drevju, tako bodo otroci pridobili vse potrebne informacije v zvezi z sajenjem drevja, rastjo, vrednostjo in pomembnostjo dreves.

Pred kočo je ostanek debla požaganega bukovega drevja v katerem je velika duplina. Otroke bomo spodbujali k razmišljanju o tem, katere živalske vrste prebivajo v duplinah in čemu so dupline namenjene, kako nastanejo in podobno. Vsa ta vprašanja in odgovori nanje bodo zapisani v gradivo naše info točke znotraj koč. Projekt bomo varuhi izvajali v naslednjem letu.

Slika 24, 25, 26, 27: Okolica koč in njene zanimivosti

Vir: Lasten arhiv

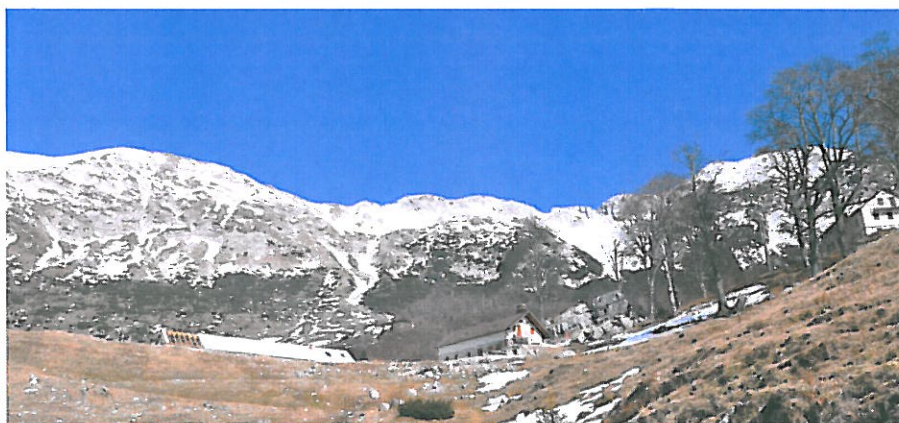
4. Posebnosti v okolici koč, ki so zanimive tudi za otroke

Kočo obdaja mnogo poti, ki vodijo po planini med pašniki. Ponekod je zaznati zgodovinske ostanke prve svetovne vojne. V koči bodo opisani vsi krajši in daljši izleti. Družina bo imela možnost izbire po svojih zmožnostih in željah. Okolica nudi plezalne ture, zgodovinske ostanke, ogled Migovca, ki je ravno v tem poletnem mesecu žel veliko zanimanje zaradi povezanega sistema jam Migovec in Vrtnarijo. S tem je tolminskim jamarjem uspel najdaljši jamski sistem v Sloveniji. Vse informacije v zvezi z sistemom, skice in vtise jamarjev bomo skrbno zbirali čez zimo in jih v naslednji sezoni poskušali predstaviti v info gradivu koč. Obstaja tudi možnost sodelovanja jamarjev z obiskovalci koč v smislu skupnega obiska Migovca, spusta v katero od krajših in varnih jam, odvisno od starostne skupine otrok.

Vedno je na planinske tabore povabljen tudi naravovarstveni nadzornik parka. Ta otroke pouči o življenju znotraj parka in jih opozori na vse pomembne stvari, ki jih je potrebno poznati, ko obiščemo zavarovano območje.

Po pašnikih se v poletnih mesecih prosto pase govedo. Otroci si lahko ogledajo sirarno in pridobijo informacije o predelavi mleka v sir, poskusijo skuto in popijejo kozarec svežega mleka.

Slika 28: Sirarna na planini

Vir: Lasten arhiv

V lanskem letu je bila na koči postavljena nova informativna tabla s splošnimi informacijami o Triglavskem Narodnem parku in zaščitenih rastlinskih vrstah, značilnih za planino. To je bil eden večjih lanskeletnih projektov varuhov gorske narave našega društva, ki je potekal v sodelovanju z Občino Tolmin TNP-jem in našim PD. Združene moči in rezultat dela sta motivacija za vse prihodnje projekte.

Slika 29: Informativna tabla na koči

Vir: Lasten arhiv

V letošnjem letu so varuhi poskrbeli za novo info-TOČKO v koči. Na njej najdete informativno gradivo TNP-ja, Zavoda za varstvo narave, našega društva in različne bontone za najmlajše. Poleg tega si otroci lahko izberejo pobarvanko z živalsko tematiko, se seznaniijo z vrvno tehniko in po navodilih poskušajo sami vezati bolj in manj preproste varovalne vozle. Postrežejo si lahko z družabnimi igrami ali prelistajo revije z otroškimi naravovarstvenimi vsebinami.

Slika 30: Info-TOČKA

Vir: Lasten arhiv

4. Lasten program za družine

Varuhi gorske narave, ki nas je v društvu kar pet se pripravljamo k osnovanju zgibanke, ki bi starše in njihove otroke vodila po bližnjih poteh ob koči. Zgibanka bi bila zasnovana tako, da si otroci sami poiščejo določeno rastlinsko vrsto, jo narišejo in opišejo, med potjo rešijo kakšno uganko in skušajo odgovoriti na preprosta vprašanja z naravovarstveno vsebino. Ta projekt je namenjen otrokom in njihovim staršem, drugi idejni projekt pa je namenjen vsem ljubiteljem gora. V mestu Tolmin ima PD svojo info-TOČKO. Redno jo bomo polnili z gradivom, seznanjali ljudi v dolini, kaj vse si lahko na planini ogledajo in doživijo. Pomembno je, da je gradivo objavljeno tudi v tujem jeziku zaradi vedno večjega obiska tujih turistov v naših krajih.

Razmišljamo o tem, da bi ustvarili zgibanko s predstavitvijo koče na planini Razor, jo ponudili lokalnim turističnim organizacijam širše po Sloveniji in seveda vsem bližnjim, ki se ukvarjajo s turizmom. Na ta način bi vse zainteresirane lahko spodbujali, naj svoj obisk planine Razor začnejo v Tolminu, se na poti skupaj z jamarji spustijo iz Hudičevega mostu v dno korit in si tam ogledajo najnižjo točko TNP-ja, lepote reke Tolminke, se podajo naprej do čudovite in idilične vasice Tolminske ravne in nadaljujejo pot po čudovitem bukovem gozdu, kjer jih bodo na različne zanimivosti opozarjale že prej omenjene info tablice.

Lahko pa bi svojo pot pričeli na drugi strani, prehodili dve živi planini, se na poti okrepčali z mlečnimi dobrotami in opazovali barvna jadralna padala in pot, ki jo rišejo s svojimi poleti adrenalinski športniki. Zanimivi sta obe izbiri. Sta barviti in slikoviti polni doživetij, če le odpremo srce in si dušo napolnimo z lepotami narave.

Osnovnim šolam bomo pošiljali ponudbo izvedbe planinske šole, taborov in različnih delavnic. V svoje delo bomo skušali varuhi pritegniti tudi vse ostale sekcije društva, ki ravno tako kot mi delajo zelo dobro in marljivo.

Ker je naše društvo tako kot ostala društva odvisno od prostovoljcev, ki so pripravljeni delati in nameniti svoj prosti čas razvoju naše planine smo mnenja, da si vsako leto zastavimo samo tiste cilje, ki jih lahko dosežemo. V kolikor bomo v društvu imeli na razpolago dodatna finančna sredstva, jih bomo zagotovo namenili razvoju v smeri približevanja družinam in otrokom ter poskrbeli, da bodo v naši koči počutili dobrodošle in zaželeno, tako kot do sedaj.

5. OBISK OCENJEVALNE KOMISIJE ZA DODELITEV ZNAKA DERUŽINAM PRIJAZNA KOČA

Dne 23. avgusta je kočo obiskala štiričlanska ocenjevalna komisija. Ocenjevanje je potekalo v prijetnem ambijentu in vzdušju. Po pregledu koče in njene urejenosti smo predelali vprašalnik, podajali odgovore in svoja mnenja ter razmišljanja. Vprašalnik je razdeljen na dva dela. V njem so navedene stvari, ki naj bi jih koča nujno morala izpolnjevati, drugi del pa sestavljajo predlogi, ki jih koča upošteva, če to želi.

Certifikati za dodelitev znaka so trije. Deli se po starosti otrok, zato ima koča možnost izbire, kateri starostni skupini otrok bo posvečala svojo pozornost, lahko pa se odloči za vse tri. V letošnjem letu poteka poskusno ocenjevanje. Komisija se s kandidati pogovori in pregleda stanje v koči, ter opozori na pomanjkljivosti. V naslednjem letu bo potekalo ocenjevanje še enkrat, takrat pa se bo dokončno odločalo, ali koča izpolnjuje pogoje za dodelitev znaka.

Komisija je po končanem delu pohvalila stanje naše koče, naše ideje in dosedanje delo. To nam pomeni veliko in zagotovo so pohvale naša obveza, da delamo dobro tudi v prihodnje.

Slika 31: Ocenjevalna komisija PZS in oskrbnica koče ga. Slavica Boljat

Vir: Lasten arhiv

6. ZAKLJUČEK

»Natikače in sandale danes pustil bom doma,
košček kruha, čokolada, to bo moja malica.
Le nahrbtnik še na rame in še palica v roke,
očka, mamica odhajam,
danes pojdem jaz v gore«

- Uroš Kuzman-

Del pesmice avtorja Kuzmana ponazarja, da otroci v gorah doživijo in sprejemajo lepote na enak način, kot jih sprejemamo odrasli, seveda, če so jim pravilno predstavljene in dostopne.

V svoji seminarski nalogi sem opisala prednosti, ki jih planina ponuja družinam z otroci različnih starosti. Na planini vlada imeniten, svojevrsten red. Otroci cvetlice lahko opazujejo, se jih dotaknejo in jih poduhajo. Uporabijo lahko vsa tri čutila in s tem pridobivajo občutek do narave. Živali lahko opazujejo v svojem naravnem okolju in ravno tako vsa dogajanja, ki jih povezuje planšarstvo in planinarjenje. Tako otroci, kot odrasli se moramo zavedati dejstva, da vstopanje v gore pomeni vstopanje v občutljivi svet v katerem smo, nič drugega kot samo gostje.

Ob objavi razpisa smo si člani društva bili enotni, da svojo kočo predstavimo kot eno izmed potencialnih kandidatk za dodelitev znaka DRUŽINAM PRIJAZNA KOČA. Menimo, da so tovrstni razpisi pozitivna stimulacija tega, da v društvih razmišljamo o svojem delu, načrtujemo in si postavljamo nove poti, ki vodijo do skupnega cilja.

Te poti so predstavljene v četrtem sklopu naloge. Čaka nas še veliko dela. Rezultat pa žal ni odvisen samo od volje ljudi, temveč je močno povezan z denarnimi sredstvi, s katerimi naše društvo razpolaga. Poleg denarja je potrebno čutiti medsebojno povezanost tega, kar je prav in kar se sme ter tega, kar si ljudje želimo.

Predvsem pa ne smemo izgubiti občutka o tem, kaj narava prenese in kakšne posledice bi naša dejanja imela nanjo.

VIRI IN LITERATURA

1. Berginc, M. (2007): Sistem varstva narave v Sloveniji
2. Planinska zveza Slovenije (2006): Vodniški učbenik
3. Planinska zveza Slovenije (2006): Narava v gorskem svetu, učbenik
4. Planinska zveza Slovenije (2008): Varuhi gorske narave (ekologija-umetnost-narava)
5. Vodniška komisija PZS (2008): zgibanka VODNIKI PZS
6. Literatura predavateljev usposabljanja za varuhe gorske narave
7. <http://www.planinske-pesmi.si/>
8. <http://www.pdtolmin.si/>
9. <http://jspdt.esmartweb.com/>
10. <http://kvgn.pzs.si/>
11. <http://pzs.si/>

PRILOGE

1. Dodatek k vprašalniku za »DRUŽINAMPRIJAZNA KOČA«
2. Projekt » Z OTROKI V HRIBE« in vprašalnik za dodelitev znaka
«Družinam prijazna koč»

DODATEK K VPRAŠALNIKU ZA »DRUŽINAM PRIJAZNA KOČA«

Ime kočje

Planinsko društvo

Kategorija

Nadmorska višina

Pogorje

Upravljavalec (najemnik, oskrbnik)

(ime in priimek, naslov, telefon, e-mail, internet)

.....

.....

.....

Kočja primerna za otroke starostnih skupin:

- ☐ Otroci do 3 let starosti
- ☐ Otroci do 3-4 do 7-8 let starosti
- ☐ Otroci nad 7-8 let starosti

Okolica kočje

Lega kočje (gozd, travnik, pašnik, skalnata okolica itd.)

.....

.....

Stanje v neposredni okolici kočje (ravnina, položno, strmo, nevarna mesta itd.)

.....

.....

.....

Posebnosti in zanimivosti v okolici (potoki, jezera, gozd, planina, živali, kulturne znamenitosti, jame, plezališča itd. z navedbo imen, lege in stopnje težavnosti)

.....

.....

.....
.....
.....

Lažji pohodi, vrhovi (navedba časa hoje in težavnost)

.....
.....
.....

Zahtevnejše ture (navedba časa hoje in težavnost)

.....
.....
.....

Zimske aktivnosti (smučišča, turno smučanje, krpljanje, drsanje, sankanje)

.....
.....
.....

Možnosti plezanja, lažje plezalne ture

.....
.....

Opombe/posebnosti

.....
.....

Podpis komisije:

PROJEKT »Z OTROKI V HRIBE«

Uvod

Planinska zveza Slovenije predlaga planinskim društvom skupno akcijo s ciljem privabiti na naše koče posebno dragocene goste – otroke oziroma družine. V ta namen uvaja PZS posebno priznanje za koče, ki bodo s svojim celokupnim delovanjem poskrbele, da bodo otroci na kočah zaželeni gostje. Takšno priznanje v obliki znaka z napisom »Družinam prijazna koča«, izobešenega na vidnem mestu v koči, bo jasno sporočilo obiskovalcem, da se vse osebje koče v največji možni meri in nenehno trudi, da bi bivanje na koči bilo prijetno in nepozabno doživetje za starše in naše najmlajše. Za dosego tega cilja je poleg usposobljenosti in motiviranosti osebja potrebna tudi določena specifična oprema na koči.

Projekt »Z otroki v hribe« je razdeljen v dva dela. V prvem delu so zajeti splošni napotki, kako se z otroki podati varno na pot, v drugem delu pa so opisani kriteriji, ki jih mora planinska koča izpolniti, da si lahko pridobi znak »Družinam prijazna koča«.

1. Z otroki na pot

1.1 Postanimo enkrat spet otroci

Z otroki v hribe?! Za nas odrasle je to enkratna priložnost, da naš pogled na planinarjenje oblikujemo na novo. Pogosto jemljemo hribe kot »orodje za šport«. Hribi so za nas izziv – vedno višje, dalje, težavneje. Gorski svet je za nas mesto, kjer se moramo nenehno dokazovati, podobno kot v poklicnem življenju. Toda ali si ne želimo to spremeniti, se osvoboditi tega stremuškega mišljenja in hlastanja za vedno višjimi cilji?

Ena od možnosti izhoda iz tega začaranega kroga je, da nas otroci vzamejo s seboj v hribe – ne mi njih! Otroci nimajo nobenih »visokih« ciljev, vrhovi in skalne stene za njih niso »izzivi«, ki jih je treba osvojiti. Gorska pokrajina je kulisa za njihovo fantazijo. Skrivati se med otočki rušja, tekati po cvetočih planinskih tratah in pozabiti na čas in prostor.

Toda kaj storiti, ko nenadoma zaslišimo: »Mama, ati, igrayta se z nami!«. Ali se naj v naši starosti skrivamo med rušjem, se igramo Indijance in kavboje? Kaj si bodo mislili drugi planinci, mogoče celo sodelavci?

Napačno razmišljanje. Mogoče pa igranje z otroki ne pomeni, da »se moramo«, temveč da »se smemo« igrati z njimi. Mogoče je to enkratna priložnost, da smemo biti ponovno otroci, saj nam otroci dajejo alibi, da lahko počenjamo stvari, ki jih že dolgo nismo.

Družinam prijazne planinske koče so idealno izhodišče za to, da doživimo gorski svet enkrat na povsem drugačen način.

1.2 Z otroki v hribe

Kaj želijo in zmorejo otroci

Če hočemo otroke »zvabiti« v hribe, se moramo vživeti v njihov svet. Otroci iščejo v hribih napete pustolovščine, skrivnostna bitja in živali iz pravljic in pripovedk.

Telesni razvoj otroka pogojuje kam in kako daleč bomo šli z njim. Na krajše sprehode ga lahko vzamemo že nekako od enega leta naprej, ko že lahko stabilno sedi v posebnem nahrbtniku, prirejenem za nošnjo malih otrok. Ti pohodi pa ne smejo biti daljši od dveh do treh ur, vmes pa moramo otroku privoščiti več odmorov, da si z gibanjem opomorejo.

Otroke, ki pa že sami hodijo, ne smemo preobremeniti. Velja pravilo, da otroški nahrbtnik ne sme biti težji od 10% otrokove teže.

Brzdati moramo otroško hitrost in gibčnost, saj se drugače hitro utrudijo. Si pa tudi hitro opomorejo, kar dosežemo na igriv način.

Strahove moramo še posebej pri majhnih otrocih vzeti resno. Bujna otroška fantazija in nepredvideni dogodki na poti lahko povzročijo pri otroku močan učinek, ki se lahko kaže kot bledica, tresenje ali spremembe v glasu. Običajno zadošča že telesen stik (vzamemo ga v naročje), da se otrok pomiri. V bodoče pa se moramo izogibati situacij, ki pri otroku povzročajo strah.

Načrtovanje poti

Predvsem si moramo vzeti za pohod **dovolj časa**, da lahko med potjo uslišimo želje otroka. Dobra motivacija je tudi poimenovanje poti, kot n.pr. »Raziskovalna pot do izvira« ali »Ekspedicija v živalski svet«. Motivacija sta lahko tudi programa »Ciciban planinec« za otroke starostnih skupin 0 in 1 (predšolski otroci) in »Mladi planinec« za starostno skupino 2 (šolarji). Seveda je prvi pogoj, da dobro poznamo pot in posebnosti na njej, ki bi utegnile otroka zanimati.

Dobro moramo načrtovati tudi **razčlenitev poti** na odseke, predvideti moramo **počivališča**, ki naj bodo na varnih krajih. Otroci se hočejo po kratkem počitku zopet igrati in gibati. Ne bo škodilo, če imamo s sabo kakšna igrala.

Dolžina ture za predšolskega otroka naj ne zahteva več kot tri do štiri **ure hoje**. Šolski otroci so sposobni tudi za daljše ture, če so le počitki dovolj pogosto in če je otrok dovolj motiviran.

Časi, ki so navedeni na smernih tablah, veljajo za hojo odraslih oseb. Če smo na poti z otroki, moramo računati vsaj z **50% več časa**.

Smotrna oprema

Tudi če imamo najboljšo opremo, je ne smemo precenjevati, da ne bi povzročila varljiv občutek varnosti. Poleg normalne opreme za hribe moramo upoštevati predvsem naslednje:

- otroški čevlji morajo varovati kosti in imeti neдрseč podplat,
- nahrbtnik staršev naj bo dovolj velik (45 do 60 l) da lahko nosijo tudi prtljago otrok, v stranskih žepih naj bodo malenkosti, ki jih otroci med potjo potrebujejo,
- v nahrbtniku mora biti zaščitna oprema za otroke (proti dežju, soncu in mrazu),
- potrebna malica in za vsakega vsaj 1 l tekočine sodijo k standardni opremi,
- otroci bodo hvaležni za oreščke, suho sadje,
- žepni nož, prva pomoč in zaščitna folija niso samo za nujne primere, saj ne zavzamejo veliko prostora,
- otroci lahko nosijo v svojem nahrbtniku njihove najljubše igrače,
- svoje mesto v nahrbtniku staršev najdejo tudi otroško rezervno perilo, nogavice in trenirka za bivanje na koči,
- stabilne teleskopske palice pomagajo pri hoji in olajšajo nošnjo težkega nahrbtnika.

Pijača in jedača

Za triurno pot potrebujemo za vsakega otroka vsaj 1 l tekočine – najbolje sadnega čaja ali razredčenega soka.

Pri izbiri živil moramo upoštevati, kaj otrok rad je. Če potrebuje otrok posebno prehrano, jo moramo vzeti s sabo na koč. Starejši otroci pa bodo že našli kaj zase na jedilniku koč.

Vreme

Vreme nas lahko preseneti na poti. Zato je nujno, da so tudi v primeru dežja otroška oblačila suha in da otroci ne zmrzujejo. Pri bliskanju in grmenju jih vzamemo na roke, da ublažimo njihov strah. Najbolje pa je, da čim prej dosežemo koč.

Posebne nevarnosti za otroke v hribih

Poleg splošno poznanih nevarnosti v hribih moramo še posebej paziti na naslednje:

- z otroki se izogibajmo področij, kjer je nevarnost padca v globino,
- področja, kjer je nevarnost padajočega kamenja, so tabu – še posebej za igranje,
- nevarnost zdrsa je velika na zasneženih ali poledenelih poteh ter pri mokrih poraščenih kamnih, zato otroka zavarujemo,
- otroci lahko prosto tekajo le na varnih območjih, v primeru megle naj se ne oddaljujejo od nas,
- otroci potrebujejo dobro zaščito proti soncu.

2. Znak »Družinam prijazna koča«

Za znak »Družinam prijazna koča« bodo lahko kandidirale planinske koče, ki bodo izpolnile kakovostne standarde, predpisane v posebnem vprašalniku.

Podobno priznanje so že pred leti uvedle Nemška planinska zveza (Deutscher Alpenverein – DAV), Avstrijska planinska zveza (Österreichischer Alpenverein – ÖAV) in Planinska zveza Južne Tirolske (Alpenverein Südtirol).

Prepričani smo, da bodo koče, ponosne lastnice tega znaka, pridobile na ugledu in bodo bolj obiskane. Če želimo nadaljevati tradicijo slovenskega naroda kot naroda planincev, moramo poskrbeti tudi za varno in brezskrbno uvajanje naših najmlajših v ta naš lep gorski svet.

Osnovne predpostavke za podelitev znaka »Družinam prijazna koča« so:

- a) pripravljenost osebja koče, da sprejme najmlajše goste z vso pozornostjo in razumevanjem za njihove specifične potrebe,
- b) takšna lega koče, da omogoča družinam sorazmerno lahek dostop,
- c) okolica koče je primerna za nemoteno aktivnost otrok in družine,
- d) posebnosti v okolici koče, ki so zanimive tudi za otroke,
- e) po možnosti nudijo na koči tudi lastni program za družine.

Podelitev znaka

VARIANTA 1

Lastnik koče pošlje pismeno prošnjo na PZS za podelitev znaka »Družinam prijazna koča«. Dvočlanska komisija, sestavljena iz članov Gospodarske komisije in Mladinske komisije, obišče kočo in oceni situacijo na osnovi sprejetih kakovostnih standardov. Na predlog te komisije se podeli znak »Družinam prijazna koča« na zboru (skupščini) planinskega društva.

Znak se podeli za dobo **petih let**.

Po preteku štirih let ali pri nastopu posebnih okoliščin (npr. dograditve koče) je potrebno **ponovno preverjanje** ali koča še izpolnjuje kriterije.

VARIANTA 2

Planinsko društvo, ki si želi pridobiti znak »Družinam prijazna koča«, pošlje na GK PZS podpisana dva dokumenta, ki jih predhodno pripravi GK in sicer:

- izpolnjen poseben vprašalnik, ki vsebuje podatke o koči, njeni okolici, dostopu itd.
- formular z navedenimi standardi kakovosti za planinsko kočo.

Na osnovi teh dveh dokumentov se koči podeli znak »Družinam prijazna koča«.

Nadzor, ali koča še izpolnjuje predpisane kriterije, se vrši na naslednji način:

- na koči je družinam na razpolago vprašalnik, s katerim ocenijo svoje bivanje in ga lahko pošljejo na PZS,

- opazanja funkcionarjev PZS, ki priložnostno obišejo kočo,
- če se pojavijo kritike obiskovalcev, mora lastnik/oskrbnik pismeno podati svoje stališče,
- v primeru nepojasnjenih situacij obiščeta kočo po en član iz GK in MK in podata pismeno mnenje ali koča še izpolnjuje kakovostne standarde ali ne.

Planinsko društvo pa mora GK vsako leto poslati dopis, v katerem jo obvešča ali so na koči kakšne spremembe in ali še želijo naprej sodelovati v tem projektu.

Struktura kriterijev (kakovostnih standardov)

Kriteriji oziroma kakovostni standardi so v nadaljevanju zapisani v obliki vprašalnika. Kriteriji so glede na starost otrok razdeljeni na tri skupine in sicer:

- **starostna skupina 0** - za najmlajše (do 3 let starosti)
- **starostna skupina 1** - za otroke od 3-4 let do 7-8 let starosti
- **starostna skupina 2** - za otroke nad 7-8 let starosti

Vprašalnik za dodelitev znaka »Družinam prijazna koča«	
Planinsko društvo	
Ime koče	
Oskrbnik/najemnik	
Povod za preverjanje:	
☐	Nova prošnja
☐	Ponovno preverjanje
☐	Menjava oskrbnika
Datum preverjanja:	
Člani komisije:	
Obratovanje koče v preteklem letu:	
☐	Letno obratovanje
☐	Zimsko obratovanje
	Št. dni obratovanja
	Št. nočitev

	Št. dnevnih gostov	
Dovoljenja		
☐	Gradbeno dovoljenje	
☐	Vodno dovoljenje	Veljavnost:
☐	Obrtno dovoljenje	Veljavnost:

Tek. št.	Kriteriji za otroke do 3 let starosti	izpolnj en	ni izpolnj en
Gostoljubnost osebja			
1.	Družine so na koči dobrodošle in osebje kočje ustrezno skrbi zanje		
2.	Planinsko društvo podpira oskrbnika/najemnika pri njegovih prizadevanjih in mu pri tem pomaga (oprema prostorov, igrala v koči in v okolici itd.)		
Dosegljivost kočje			
1.	Kočja je dosegljiva po krajši in lažji peš poti (največ eno uro) ali z vozilom ali žičnico.		
2.	Glede na vrsto oskrbe kočje (osebno/terensko vozilo, žičnica) nudi oskrbnik kočje možnost prevoza prtljage družine do kočje in nazaj v dolino (zastonj ali po primerno nizki ceni).		
Oprema na koči			
1.	Glede na možnosti nudijo družinam za prenočevanje manjše sobe ali ločene oddelke na skupnih ležiščih, po možnosti blizu sanitarij.		
2.	Na posteljicah za otroke so nameščena varovala za zaščito pred padcem.		
3.	Na razpolago je ogrevan prostor za previjanje otrok.		
4.	Na koči je poskrbljeno za ločeno zbiranje in odstranjevanje plen v skladu s predpisi.		
5.	V gostinski sobi so nameščeni sedeži za otroke te starosti.		
6.	Omogočeno je gretje posebne prehrane za otroke.		
7.	Če je na koči več gostinskih prostorov, je družinam na razpolago ločen ogrevan dnevni prostor ali oddelek.		
8.	Na koči so na razpolago igrala za otroke te starosti (igračke, slikanice, barvanke, barvice,...)		
Okolica kočje			

1.	Neposredna okolica koč mora biti za otroke varna.		
2.	Bližnja okolica naj nudi možnosti za igranje.		
3.	Družinam so na razpolago zanimivi izleti v okolico, kjer odkrivajo naravne in druge znamenitosti, privlačne tudi za otroke. Informacije o tem naj bodo po možnosti pisne (brošure, plakati, knjiga doživetij) ali ustne od osebja koč.		
Cene in popusti			
1.	Prijaznost do družin se kaže na koči tudi v popustih pri prenočevanju in oskrbi. Otroci te starostne skupine prenočujejo na koči zastonj.		

Kriteriji za otroke od 3-4 do 7-8 let starosti			
Gostoljubnost osebja			
1.	Družine so na koči dobrodošle in osebje koč ustrezno skrbi zanje		
2.	Planinsko društvo podpira oskrbnika/najemnika pri njegovih prizadevanjih in mu pri tem pomaga (oprema prostorov, igrala v koči in v okolici itd.)		
Dosegljivost koč			
1.	Koča je dosegljiva v 1,5 do 2 urah.		
2.	Glede na vrsto oskrbe koč (osebno/terensko vozilo, žičnica) nudi oskrbnik koč možnost prevoza prtljage družine do koč in nazaj v dolino.		
Oprema na koči in ponudba			
1.	Na koči so na razpolago za otroke te starosti ustrezne prenočitvene možnosti.		
2.	Če so postelje ena nad drugo, morajo biti na zgornjih posteljah nameščena varovala za zaščito pred padcem.		
3.	Na razpolago so umivalniki za otroke in stranišče za otroke ali ustrezna pomagala kot n.pr. stolčki.		
4.	V gostinski sobi so nameščeni sedeži za otroke te starosti.		
5.	Če je na koči več gostinskih prostorov, je družinam na razpolago ločen ogrevan dnevni prostor ali oddelek.		
6.	Jedilnik mora biti prilagojen otrokom in na razpolago so otroške porcije po nižanih cenah.		
7.	Ponudba pijač mora vsebovati tudi pijače za otroke.		

8.	Najmanj ena brezalkoholna pijača za otroke naj bo po znižani ceni		
9.	Na koči so na razpolago igrače in igrice za otroke te starosti.		
Okolica koče			
1.	Neposredna okolica koče mora biti za otroke varna.		
2.	Bližnja okolica naj nudi možnosti za igranje.		
3.	Družinam so na razpolago zanimivi izleti v okolico, kjer odkrivajo naravne in druge znamenitosti, privlačne tudi za otroke. Dosegljive naj bodo v eni do dveh urah hoje. Informacije o tem naj bodo po možnosti pisne (brošure, plakati, knjiga doživetij) ali ustne od osebja koče.		
Popusti			
1.	Prijaznost do družin se kaže na koči tudi v popustih pri prenočevanju in oskrbi. Otroci do 6 let prenočujejo na skupnih ležiščih zastonj.		

	Kriteriji za otroke nad 7-8 let starosti		
Gostoljubnost osebja			
1.	Družine so na koči dobrodošle in osebje koč ustrezno skrbi zanje		
2.	Planinsko društvo podpira oskrbnika/najemnika pri njegovih prizadevanjih in mu pri tem pomaga (oprema prostorov, igrala v koči in v okolici itd.)		
Dosegljivost koč			
1.	Koča je dosegljiva v nekaj urah hoje.		
2.	Glede na vrsto oskrbe koč (osebno/terensko vozilo, žičnica) nudi oskrbnik koč za družine z več otroki možnost prevoza prtljage družine do koč in nazaj v dolino.		
Oprema na koči			
1.	Na koči so na razpolago za otroke te starosti ustrezne prenočitvene možnosti.		
2.	Če so postelje ena nad drugo, morajo biti na zgornjih posteljah nameščena varovala za zaščito pred padcem.		
3.	Jedilnik mora biti prilagojen otrokom in na razpolago so otroške porcije po znižanih cenah.		
4.	Ponudba pijač mora vsebovati tudi pijače za otroke.		
5.	Najmanj ena brezalkoholna pijača za otroke naj bo po znižani ceni		
6.	Na koči so na razpolago knjige, revije in igre za otroke te starosti.		
Okolica koč			
1.	Neposredna okolica koč mora biti za otroke varna.		
3.	Družinam so na razpolago zanimivi izleti v okolico, kjer odkrivajo naravne in druge znamenitosti, privlačne tudi za otroke. Dosegljive so lahko tudi z daljšo hojo. Informacije o tem naj bodo po možnosti pisne (brošure, plakati, knjiga doživetij) ali ustne od osebja koč.		
Popusti			
1.	Prijaznost do družin se kaže na koči tudi v popustih pri prenočevanju in oskrbi.		

Končne ugotovitve:

Podpisi:

.....
(Presojevalec)
(Presojevalec)

.....
(Presojevalec)

.....

.....
(Oskrbnik koč) (Predsednik društva)

.....
(Gospodar koč)

.....

Presojevalci

Presoje bi izvajali strokovnjaki, ki delujejo v GK in MK.

V fazi testiranja sistema, ki se bi izvajala v tem letu, predlagamo zaradi enotnega obravnavanja in transparentnosti stalno komisijo treh članov.

Delo na projektu v letu 2012

Predlagamo, da v letošnjem letu izvedemo poskusne presoje na 4-6 kočah v različnih predelih naših hribov. Pogoj je, da se kočja prijavi za poskusni pregled. Planinska društva, ki so lastniki koč, bomo s projektom pisno seznanili.

Predvideni stroški

V letu 2011 predvidevamo le neposredne stroške poskusnih presoj in sicer v primeru 6 pregledov koč ne bodo presegli 2.500 €. Predlagamo, da naj bi jih pokrila PZS.

Zaključek

Ocenjujemo, da bi izvedba projekta pridobitve znaka »Družinam prijazna kočja« imela velik pomen tako za kočjo, ki bi si ta znak oziroma priznanje pridobila, kot tudi za planinsko društvo, ki je lastnik kočje in ne nazadnje za celotno Planinsko zvezo Slovenije. Na to kažejo tudi izkušnje iz sosednjih alpskih držav, kjer imajo to priznanje že uvedeno

Januar 2012

Predlog pripravil:

Drago Dretnik